

Halachic Debates of Current Events

BY DOVID LICHTENSTEIN

Aborting a Zika Baby

BACKGROUND

sanity Defense in Halachah + Ac

Scheme to Investors? • Hurricane Sandy: F

cted George Zimmerman? • Reporting Chil

y's Killer: The Insanity Defense in Halachah 🔸 py and Impropriety: Yichud with a Therapist 🔹

ed by a Ponzi Scheme to Investors? • Hurrica

ane Sandy: Rescuing Those Who Put Themselves

The outbreak of the mosquito-borne Zika virus in 2015-2016, first in Brazil and then throughout the Americas, has produced heartbreaking images of sickly infants suffering from microcephaly – an underdeveloped brain that results in a small head - and other malformations. Although people who contract the disease generally show either no or mild symptoms, in the case of a pregnant woman, it can cause severe defects in the fetus, that translate into devastating disabilities throughout the child's life. The underdevelopment of a fetus' brain due to the mother's infection can lead to premature death, in the most extreme cases, and in others, to significant lifelong disabilities and impairments.

In June 2016, the Center for Disease Control and Prevention reported that 234 pregnant women in the United States – including both U.S. residents and visitors – had been diagnosed with Zika since the beginning of that year, three of whom had delivered babies with Zika-related defects. Three others chose to terminate their pregnancies after deformities were found in the fetuses they were carrying.

Abortion has indeed emerged as a strong preference among pregnant women diagnosed with Zika. On June 22, 2016, the New England Journal of Medicine reported a surge in the demand for abortions in Latin America, the region worst hit by the epidemic. In Brazil, Venezuela and Ecuador, abortion requests doubled after warnings were issued of the disease's devastating effects on developing fetuses.

QUESTIONS TO CONSIDER

- Should we abort fetuses with the Zika virus?
- What halachic factors determine this decision?

BASELINE SOURCES

The Torah values human life tremendously. Murder is one of the worst sins a person can commit. However, we must ask what the Torah considers to be a "human life." Is a fetus? If so, is this the case immediately after conception, or perhaps only later, when it is independently viable?

When the Torah formulates the prohibition of murder, it does so in a noticeably specific way:

Mishpatim 21:12

He who strikes a man who dies shall surely be put to death

מכה איש ומת מות יומת

Rashi wonders why the Torah needs this pasuk if it already says elsewhere:

Vayikra 24:17

If a man shall strike any living-person, he shall surely be put to death

ואיש. כי יכה כל-נפש אדם--מות. יומת

Rashi explains as follows:

[the pasuk of] "כי יכה כל נפש אדם" implies even a fetus so the Torah teaches "מכה איש" to say you are not liable until you hit a "lasting person," someone who is viable to become an Ish

כי יכה כל נפש אדם אפילו נפלים במשמע, תלמוד לומר מכה איש, שאינו חייב עד שיכה בן קיימא, הראוי להיות איש

QUESTIONS TO CONSIDER

• Why would the death penalty only apply to someone who hits one who is viable to become an Ish?

Rashi, quoting a medrash, states that the Torah only imposed the death penalty on the murder of a viable human being. This seemingly would only apply to a born child, or maybe also a fetus after the 7th month. This ruling is also reflected in a Mishna in Niddah (44a) which says that the death penalty for killing a child only begins on the first day of his life and seemingly not a day earlier.

We see that the punishment for murder excludes killing a fetus. If this is the case, from where would the prohibition against abortion be derived?

IF IT WORKED FOR THEM...

Interestingly, the Gemara unequivocally rules abortion to be forbidden to a non-Jew. The Gemara states regarding the prohibition of murder for Gentiles:

Sanhedrin 57b

They said from Rabbi Yishmael: [murder for a non-Jew] applies even to a fetus. For what reason? Because it is written (Bereishit 9:6) "If one spills the blood of a personin a person- his blood shall be spilt" What is a person in a person? They said it is a fetus inside its mother

משום רבי ישמעאל אמרו אף על העוברין מאי טעמיה דרבי ישמעאל דכתיב (בראשית ט:ו) "שופך דם האדם באדם דמו יישפך" איזהו אדם שהוא באדם הוי אומר זה עובר שבמעי אמו

SEE THIS ORIGINAL PAGE OF TALMUD ON THE NEXT PAGE

The Gemara says that when Hashem commanded Noach regarding murder, He forbade him to kill even an unborn child. This is striking, since nowhere does the Gemara explicitly say this is forbidden for Jews. That something could be permitted to a Jew and forbidden to a non-Jew is an interesting possibility. In fact, Tosfot (Sanhedrin 59a) think that it is so interesting it must not be true. Tosfot invoke the principle of ליכא -מידעם דלישראל שרי ולבני נח אסור -There is nothing that for a Jew is permissible and for a non-Jew is prohibited. Tosfot derives from here that there must be a prohibition against abortion, one that is akin to murder. When Hashem commanded Noach. He meant to include Jews as well.

QUESTIONS TO CONSIDER

Why must everything which is prohibited to a non-Jew also be prohobited to a Jew?

Tosfot would explain that the previous sources which exempt a Jew from killing a fetus merely men he doesn't receive the death penalty but the action is nevertheless forbidden and he is punished by Hashem. מסורת הש

נו:], ג) [תוקפ' דעי ע"ש], ד) יכמות לח

ב) ודברים כבו. ו) וב

לקמן דף נח., מ) הקרובים בגוים, י)

גיות, כ) ב״ל לו. ר

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

כל מיתה האמורה לבני נח אינו אלא חנק

ושדי ליה האי באדם אסיפיה דקרא ודרוש

ביה הכי באדם דמו ישפך איזהו שפיכות

דמים של אדם שהוא בגופו של אדם הוי

אומר זה חנק מתיב רב המנונא ואשה

לא מפקדה והכתיב יכי ידעתיו למען אשר

יצוה וגו' הוא מותיב לה והוא מפרק לה

בניו לדין ביתו לצדקה אמר ליה רב אויא

סבא לרב פפא אימא בת נח שהרגה לא

תיהרג מיד איש ולא מיד אשה כתיב אמר

ליה הכי אמר רב יהודה שופך דם האדם

מכל מקום אימא בת נח שזינתה לא

תיהרג דכתיב יעל כן יעוב איש ולא אשה

א"ל הכי אמר רב יהודה יוהיו לבשר אחד

הדר ערבינהו קרא ת"ר איש מה תלמוד לומר

פאיש איש ילרבות את הכותים שמוזהרין

על העריות כישראל והא מהכא נפקא

מהתם נפקא ילאמר יזה גילוי עריות התם

בעריות דידהו והכא בעריות דידן דקתני

סיפא בא על עריות ישראל נידון בדיני

ישראל למאי הלכתא אמר רב נחמן אמר

רבה בר אבוה לא נצרכה אלא לעדה

ועדים והתראה מגרע גרע אלא א"ר יוחנן

לא נצרכה אלא לנערה המאורסה דלדידהו

לית להו דדיינינן להו בדינא דידן אבל

אשת איש בדינא דידהו דיינינן להו והתניא

יבא על נערה המאורסה נידון בסקילה על

:13

עין משפמ נר מצוה

צר א מיי פ"ט מהלכות מלכים הלכה יד: צו ב מיי שם הלכה ד: צה ג מיי שם הלכה א

צמ דהו מיי שם הלייו:

-----תורה אור השלם ואך את דמכם כָל חַיָּה אָרְרְשָׁנוּ וּמִיִּד הָאָרָם מִיַּד אִישׁ אָחִיוּ אָרִרשׁ אָת נָפֶשׁ הָאָרָם:

בראשית ט ה 2. שפר דם האדם באדם. דמו ישפר בי בצלם אַלהים עשה אָת אַלהים עשה אָת בראשית טו האדם: 3. כּי יִדְעָתִיו לְמָעָן אֲשׁר יצוה את בניו ואת ביתו אַחָרִיוֹ וְשְׁמְרוּ הָּרֶךְ יִי לְעשׁוֹת צְּדְקָה וּמִשְׁפְּט לְמֵען הָבִיא יִי על אַבְרָהָם אַת אֲשֶׁר דְּבָּר עָלִיה בראשית יח יט עָלִיה בראשית יח יט 4. על כּן יִעַוְב אִישׁ אָת אָבִיוֹ וְאָת אָמוֹ וְדָבַקּ בָּאִשְׁתוֹ וְהָיוֹ לְבָשָׁר בראשית ב כד בְּשָׁרוֹ לֹא תַקְרבוּ לְגַלוֹת עַרְוָה אָנִי יִי: ויקרא יח ו ויצו יי אלהים על האָרִם לֵאמר מִכּל עץ

לבערה המאורסה דלדידהו לית להו. והם דממר בסוף פ"ק דב"ב - נהרג עליו. היינו כיולא בו דשפיכות דמים דהוי קרוב להתיר ואינו מותר כותי בכותי וכותי בישראל חייב וכן ישראל בישראל אבל ישראל בא על נערה המאורקה אע"ג דלא נצטוו דבר מכוער הוא דקחשיב - בכותי פטור ואליבא דרבי יונחן אבל רבון פליגי עליה ואמרי היתר

הגהות הב' רש"י ד"ה ד וכו' על כרמך לקטלוה:

הגהות הגר עריות ונ"ב הרמב' ס"ל כר"מ ואין מוסי אחותו מאמו כפשטל נום אחום ונור ולא דלקמן וכתב שש (ועמ"ם רבינו ביוי

הגהות מהו

כישראל. כאן הס"ד מה"ד ואי בדינא :3755 .7151

גמור הוא וליכא כיולא בו: מפי אים. על ידי דיין איש או עד איש: אף על העוברין. הכה את האשה

וילאו ילדיה נהרג עליהן ובישראל עד שילא לאויר העולם כדתנן במס׳ [נדה] (דף מד.) תינוק בן יום אחד ההורגו חייב היכא דקים ליה בגוויה שכלו לו חדשיו ואינו נפל: מיד כל מיה. מיד כל דבר חי: שופך דס כחדם בחדם. שבתוך החדם דמו ישפך: זה חנק. דאין דמו יוצא לחוץ: ואשה. בת נח לא מפקדה על הדין: ביקו. היינו נשים: מה חלמוד לומר [א] נמ' הרנה אים אים. אל כל שאר בשרו וגר': בעריות דידן. בחשת חיש ישרחל: למחי הלכחה. נדון בדיני ישרחל: שלריך עדה ועדים והתראה. כישראל: מגרע גרע. זה הכח על חשת ישרחל מהבא על אשת כותי שנהרג בעד אחד ובדיין אחד ושלא בהתראה. מגרע גרע לשון קולה ובתמיהה: לה נלרכה. האי דקתני נידון בדיני ישראל: אלא. שבא על נערה המחורקה ישרחלית: דלדידהו לית להו. מיתה בנערה המאורקה אלא בבעולת בעל וגבי ישראל נהרג מריבויה דהים היש על כרחך (6) ההי דקטלוה משום דאתרביה באיש איש כישראל ולגבייהו לאו אשת איש דנחייב קטלא דידהו אלא נידון בסקילה אבל אין לריך עדה ועדים והתראה דלא גרע מעריות דידהו: הבל. בה על השת היש ישראל בדינה דידהו דיינינן ליה בתמיה: כא על נערה המאורסה נידון בסקילה. כישראל אן דהא בדינא דידהו סייף הוא דכל מיתת בן נח אינו אלא סייף [נו.] לרבנן דפליגי אתנא דבי מנשה: נכנסה לחופה ולא נבעלה. בדיני ישראל חנק הוא כשאר אשת איש דגבי סקילה כתיב נערה בתולה מאורסה וגו'ה) ודרשינן (כתובות דף מח.) בתולה ולא בעולה מאורקה ולא נשוחה ומחי נשוחה חילימה נשוחה ונבעלה מבתולה ולא בעולה נפקא אלא שנכנסה לחופה ולא נבעלה ומעטה קרא מסקילה וישנה בחנק דהכל היו בכלל נואף ונואפת ויצאה ארוסה לידון בעלמה וזו שלא ילאה עמדה בכללה: בעולם בעל יש להם. דכתיב (בראשית כ) והיא בעולת בעל ולה כתיב והיה השת חיש חלמה הכך מת משום בעילתו של בעל ולא מפני קדושין וחופתו: סניא כווסיה דרבי יוחכן. דחמר בה על עריות ישראל דקתני נידון בדיני ישראל לא מתוקמה אלה בנכנסה לחופה או בנערה המאורסה וכו׳ דלדידהו לית להו: אין כ"ד של ישראל ממיפין שליה. כגון חייבי כריתות אחותו ואחות אביו ואחות אמו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואחות אשתו: אין כן נח מווהר עליה. כדמפרש לקמן [נח.] דר' מאיר אליבא דר"ע אמרה דנפקי ליה עריות בבני נח מעל כן יעוב אים וגו׳ם והתם חייבי מיתות

נמי ושט את הבכורה אע"פ שלא החהרו על כך ואשכחן נמי שסיפר הכתוב בגנותו בדבר שעתידה תורה לאסור דאמרי׳ לקמן (נח:) כותי מותר נהרג עליו אשכח ר' יעקב בר אחא דהוה כבתו וכפ' כהן משוח (הוריות י:) כתיב בספר אגדתא דבי רב "בן נח אמרי׳ לוט ושתי בנותיו הם נתכוונו נהרג בדיין א' ובעד אחד שלא בהתראה לדבר מלוה לדיקים ילכו בם הוא מפי איש ולא מפי אשה ואפילו קרוב משום שנתכוין לדבר עבירה ופושעים יכשלו רבי ישמעאל אמרו יאף על העוברין מנהני כס: ואי בדינא דידהו מייף הוא. מילי אמר רב יהודה דאמר קרא יאך את המ"ל דתנא דבי מנשה הוא דאמר דמכם לנפשותיכם אדרוש אפילו בדיין אחד כל מיתה האמורה לבני נח חנק: ימיד כל חיה אפילו שלא בהתראה וחכמים אומרים הרכה עריות. פ״ה כגון כל חייבי יאדרשנו ומיד האדם אפילו בעד אחד ימיד איש ולא מיד אשה אחיו אפילו קרוב משום רבי ישמעאל אמרו אף על העוברין מאי מעמיה דרבי ישמעאל דכתיב ישופר דם האדם כאדם דמו ישפך איזהו אדם שהוא באדם הוי אומר זה עובר שבמעי אמו ותנא קמא ליתנא דבי מנשה הוא דאמר

(דף מו: ושם) אותו היום עבר אותו הרשע חמש עבירות

כריתות דלרבנן איתרבו להו בני נח מאיש איש לכל האמור בפרשה ור"מ לא דריש איש איש לרבויא אע"ג דלעיל (דף נו.) גבי ברכת השם דריש ר"מ אים אים ומשמע דמאן דדרים חדא דריש כולהו דמתוך כך מסיק לעיל על ישבע מצות בני נח נהרג התם משמיה דנפשיה והכא ר"מ אליבא דר' עקיבא כדמוקי לה בסמוך מיהו הא דמרבינן לעיל נכרי מאיש איש היינו בעריות דידן אבל דידהו נ"ל מדכתיב לאמר א"כ בין לר" בראשית ב טו מחיר בין לרבנן הח דדרים חים חים היינו בעריות דידן אבל דידהו מדכתיב לאמר ודרשי להו רבנן לכל עריות דידהו אבל לר"מ ס"ל כיון שפירש בבני נח על כן יעוב חים דהיינו חייבי מיתות הן הן העריות שמוזהרין עליהן ואין להרבות יותר: ים הורתו שלא בקדושה ולידתו

בקדושה. פ״ה דנקט הכי משום למעוטי הורתו ולידתו בקדושה כיון דדמי לישראל גור בו ר"מ אפי בשאר האב ואפי שנולדו אותן הקרובים בהיותו נכרים) וי"ל איפכא דאדרב' כיון דהורתו ולידתו בקדושה הרי הוא כישראל ומותר אפי׳ באחותו מן האם שנולדו מקודם דליכא למיגזר שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה כיון דלים בהו לד פסלותי דהנהו ודאי כשתי אמהות דמו ועי"ל דהורתו ולידתו בקדושה נמי כך דינו והא דלא נקטי לרבותא משום דלא פסיקה ליה למתני שחין להים שחר האב דמה שמולד לאביו בקדושה

אסור מדאורייתא:

אשת איש נידון בחנק ואי בדינא דידהו סייף הוא אמר רב נחמן בר יצחק המאי אשת איש דקתני כגון שנכנסה לחופה ולא נבעלה דלדירהו לית להו דיינינן להן בדינא דידן דתני ר' חנינא יבעולת בעל יש להן נכנסה לחופה ולא נבעלה אין להן תניא כוותיה דר' יוחגן יכל ערוה שב"ד של ישראל ממיתין עליה בן נח מוזהר עליה אין ב"ד של ישראל ממיתין עליה אין בן נח מוזהר עליה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים א הרבה עריות יש שאין בית דין של ישראל ממיתין עליהן ובן נח מוזהר עליהן בא על עריות ישראל נידון בדיני ישראל בא על עריות בן נח נידון בדיני בן נח ואנו אין לנו אלא נערה המאורסה בלבד ונחשוב נמי נכנסה לחופה ולא נבעלה האי תנא תנא דבי מנשה הוא דאמר כל מיתה האמורה לבני נח אינו אלא חנק אידי ואידי חנק הוא וסבר רבי מאיר כל ערוה שבית רין של ישראל ממיתין עליה בן נח מוזהר עליה והא תניא ייגר שהיתה

הוא דכתיבי: הרבה שריות יש. כגון כל חייבי כרימות בן נח מחהר עליהם דלרבנן אתרבו בני נח מאיש איש לכל האמור בפרשה ור"מ לא דריש איש איש לרבויי: בא על עריום ישראל. עבריות: עריום בני נח. כותיות: ואנו אין לנו. שיהא בן נח חלוק בין ישראלית לכותית אלא נערה המאורקה משום דלדידהו לית להו קטלינן ליה בקטלא דידן: אידי ואידי חנק הוא. דיננו ודיניהן שוין בה:

הגן אכל תאכל:

WHO IS CHASING WHOM?

A problem with this approach can be seen in the following Mishna:

Ohalot 7:6

A woman who is having difficulty giving birth, we cut up the fetus and remove it limb by limb because her life is more important than his. If most of his body has emerged, we do not touch him because we do not "push-off" one life for another האשה שהיא מקשה לילד. מחתכין את הולד במעיה. ומוציאין אותו אברים אברים. מפני שחייה קודמין לחייו. יצא רובו. אין נוגעין בו. שאין דוחין נפש מפני נפש

The Mishna says that if a woman is being threatened by her fetus, we abort the fetus to save the life of the mother. This is very problematic for Tosfot who say abortion is murder. If so, why do we do it to save a life? As the Mishna says, after the baby is delivered, we don't kill it to save the mother, because we don't murder to save a life. So why is the din different if the baby is still in utero?

Rambam (Hilchot Rotzeach 1:9) comes to answer this question. When he formulates the two above halachot he explains the difference between a fetus and a live baby:

Rambam, Hilchot Rotzeach 1:9

For this reason, the sages ruled that in the case of a pregnant woman in a dangerous labor, it is permissible to abort the fetus, whether with a drug or by hand, because it is like a rodeif pursuing her to kill her. However, once his head has emerged, one may not touch him, as we do not set aside one nefesh [soul] for another, and this is the natural way of the world

לפיכך הורו חכמים שהעוברה שהיא מקשה לילד--מותר לחתוך העובר במעיה, בין בסם בין ביד: מפני שהוא כרודף אחריה להורגה. ואם משהוציא ראשו, אין נוגעין בו, שאין דוחין נפש מפני נפש, וזה הוא טבעו של עולם

Rambam says that the reason for allowing the abortion of a fetus is unrelated to whether or not it is considered killing. Rambam says it is certainly murder. However, it is nonetheless permitted due to the concept of rodeif, which dictates that if someone threatens your life, you may kill him as a form of self-defense. Here too, the fetus is considered a person, and if he is threatening the life of his mother, he may be killed for this reason and no other. Why this is no longer true after the baby emerges is an issue debated amongst the Acharonim who offer several possible explanations. The fact remains that Rambam certainly maintains that a fetus may not be killed unless it is threatening the life of the mother.

QUESTIONS TO CONSIDER

How would killing a fetus as a rodeif differ from killing a fetus as non-viable?

INTERIM SUMMARY

- The penalty of murder does not apply to killing a fetus
- Tosfot: Abortion is murder because it is murder for a non-Jew, and nothing can be forbidden to a non-Jew yet permitted to a Jew
- Rambam: abortion is murder and is only permissible if the fetus has a din of a rodeif

BORN AT THE WRONG TIME

There are, however, indications that abortion is in fact not such a problem. The Mishna discusses the case of a pregnant woman who is sentenced to death. The Mishna states:

Arachin 7a

A woman who has left [Bet Din] to be killed we do not wait for her to give birth. A woman who has sat on the birthing stool (a.k.a. begun labor) we wait until she gives birth

האשה שיצאה ליהרג אין ממתינין לה עד שתלד האשה שישבה על המשבר ממתינין לה עד שתלד

SEE THIS ORIGINAL PAGE OF TALMUD ON THE NEXT PAGE

The Gemara questions the necessity of the first ruling of the Mishna: "בשיטא גופה היא - lt's obvious [that you kill the fetus]; its part of her body!"

The Gemara answers that you may have thought that the fetus is the property of the husband and we don't want to punish him also; nevertheless we still kill the fetus.

The Gemara thought it obvious that just because the mother was sentenced to death the fetus must also die for the reason that the fetus "is the woman's body". This seems to echo sentiments of pro-choice activists who argue that a woman should have control over her bod and be able to perform abortions.

In fact, the Ran leans similarly:

Ran, Chulin 58a

As for the fetus, since it has not yet entered the air of the world, we pay no concern

לולד, כיון שלא יצא לאויר העולם, לא חיישינן

The Ran is saying that the reason we kill the fetus is that since it hasn't been born yet, it has a lower halachic significance than a born human, and we don't apply all the normal considerations that a live person would have.

Many Acharonim point out that if Bet Din can kill a fetus for no other reason than that it is a fetus, a woman should similarly have no problem killing a fetus for any other reason. These Acharonim unequivocally agree that this would only be true on a biblical level, but rabbinically forbidden. As the Radbaz says:

Radbaz, Responsa. 2:695

It is certainly fitting to chastise women who do this [abortions] because it looks like killing

ודאי ראוי לגעור בנשים העושות ככה משום דמחזי כעין רציחה

These people explain the Ran to mean that there is no biblical problem with abortion, yet it is still rabbinically forbidden.

QUESTIONS TO CONSIDER

What would change about abortion if it was only rabbinically forbidden?

IS IT WORTH SAVING?

One could bring a challenge to the position of the Ran from that same Gemara in Arachin:

Arachin 7a

Rav Nachman said in the name of Shmuel: a woman who sat on the birthing stool and then died on Shabbos, we bring a knife and cut open her stomach and extract the baby

א"ר נחמן אמר שמואל האשה שישבה על המשבר ומתה בשבת מביאין סכין ומקרעים את כריסה ומוציאין את הוולד

SEE THIS ORIGINAL PAGE OF TALMUD ON THE NEXT PAGE

מכלל דתנא קמא סבר 10 ניתן לחזרת

עמידת ב"ד א"ר יוסף במלוה על פה גובה

מן היורשין קמיפלגי תנא קמא סבר "מלוה

על פה גובה מן היורשין ור"ש בן אלעזר סבר

אינו גובה מן היורשין רבה אמר דכ"ע מלוה

על פה אינו גובה מן היורשין והכא ייבמלוה

הכתובה בתורה כן ככתובה בשמר קמיפלגי

תנא קמא סבר ככתובה בשמר דמיא ור'

שמעון בן אלעזר סבר לאו ככתובה בשמר

דמיא מיתיבי פאהחופר בור ברשות הרבים

וגפל עליו שור והרגו פמור ולא עוד אלא

שאם מת השור יורשי בעל הבור חייבין לשלם

דמי שור לבעליו א"ר אילא אמר רב כשעמד

בדין והא הרגו קתני אמר רב אדא כר אהבה

כשעשאו מריפה והאמר רב נחמן תני

ם יחגא מת וקברו "והילכתא דייתבי דייני

אפומא דבירא תנו רבגן היוצא ליהרג מזין

עליו מדם חטאתו ומדם אשמו חטא באותה

שעה אין נזקקין לו מאי מעמא א"ר יוסף מפני

שאין מענין את דינו א"ל אביי אי הכי אפילו

רישא נמי כגון שהיה זכחו זכוח באותה שעה

אכל אין זכחו זכוח יו מאי לא אדתני חמא

באותה שעה אין נזקקין לו ליפלוג וליתני

בדירה בד"א שהיה זכח זבוח באותה שעה

אכל אין זכה זכוח לא ה"נ קאמר כד"א

בשהיה זבח זבוח באותה שעה אכל אין זבח

זכוח נעשה כמי שחמא באותה שעה ואין

נזקקין לו: מתני' יהאשה שיצאה ליהרג °אין

עין משפם גר מצוה

הכל מעריכין פרק ראשון ערכין .1

מסורת הש"ם

ו: וש"נן, ג' (ב"ב קעה:), ד') (שם הגירסא תנא), ה') (עי

ו) [קדושין י. סנסדרין סו:], 1) [קאמר יעב"דן, א) ב"ב קמב. נדה מד., א) [כ"ב קמב:

נדה מד: חולין כח.], י) [שייך לדף ו:], כ) [ע"ב], ל) [שמות כח], מ) נ"ח משום עינוי הדין חבל קודם גמר דין ליכח עינוי

בדין כלל כדמשמע כו' נ"ק.

ממון הל' כב [טוס"ע ח"מ סי' מו סער לחן: עג ב מיי פוייב מהלי סנהדרין הל"ה ופ"ג עד ג מיי פיייב מהלי

סנהדרון הל"ד: מאכלות אסורות כלכה

כב: כב: עו ה מיי פיייב מהלי סנהדרון הלייד: הלו"ג וע' בהשגות ובת"ח ובל"ח סמג עשין לו טוס"ע חו"מ סי רעו סעיף

עדה ז מיי פ"ב מהל' שבת הלכה טו טוש"ע או"ח סר של סער ה:

שימה מקובצת

לר מחתכין עובר שבמעיה ובתוס": ו] עד שיהו שניהם

6) סבר שניתו לתזרח: נמחק: ג) תני רב חנא מת וקברו. א) ס"א כגון דיתבי כו': ד) זבוח באותה שעה מאי: סן ישבה על המשבר (תיכת האשה ואות ש' ל"ש ונמחק). פרש"י קודם גמר דיו ולא נהירא ראיוצאת ליהרג קאי ויוצאת ליהרג היינו אחר גמר דין כדמוכח בגיטין בפ' כל הגט רתנן עיר שהקיפוה בים והיוצא לידון וכו׳ אבל עיד שכבשו כרקום וספינה שאבדה בים והיוצא ליהרג נותנים עליו חומרי חיים וכר ועוד קשה לי נפליג בדידיה (בלא) בישכה על המשבר בין קודם גמר דין וכיז לאחר גמר דיז ומסתבר דקרא דומתו גם שניהם אית לן לאיקמי בנגמר דינה למיתה דקודם גמר דין למה נפסיד ממון הבעל כיון ראפשר לשהויי וליכא . עינוי הדיז הילכר אחר גמר הכי כיון דגעקר ממנה גופא אחרינא הוא ולא קטליה ליה. וקשה ממתני דאהלות ומייתי לה בפי בן יצא ראשו אין נוגעין בו אלמא כל זמן שלא הוציא ראשו מותר להרגו וי"ל דלעולם מותר להרגו והא דממתינין לה משום ממונא דבעל ב) אי לאו קרא דומתו גם שניהם ומיהו קשה כיון דמותר להרגו אמאי מחללין (הוא) ג) ואפ״ה מותר להורגו ובמתניי דאהלות דוחין ספק נפש מפני נפש ודאי ומצילין את אמו במיתתו והכי אמרי׳ בגוסס לר"י בן כתירא כפרק בן סורר ומורה דכדין כני אדם

בתורה לאו ככתובה בשטר דמיא וכן מו) העתיק ר"ת

מן היורשין ולנפשיה משני:

ויעמוד על שורו (סנהדרין דף יט.) קמ"ל דשפיר עמד עליה:

הדרן עלך הכל מעריכין

בספרו ומלי נמי למפרך לרב יוסף דהא סבר נמי שיעבודא לאו דאורייתא אלאיז פירש דבריו יותר: אכור רב אילא א"ר בשעמר

בדין. לאו משום קושיא דרבה משני רב הכי שהרי רבה שנים רבות אחר רב היה אלא משום דפרכינן ליה מיניה בפרק גט פשוט (ב"ב דף קעה:) דאמר המם דמלוה על פה אינו גובה

דייני אפומא דבירא. ומ"מ איצטריך למימר מת וקברו דמ"ד דבעינן יבא בעל השור

מזין עליו מדם חמאתו ומדם אשמו. דאין הטאת [ואשם] לחחר מיתחו אבל עולתו קרינה: ישבה על המשבר בו'. פרש"י קודם שנגמר דינה וליתה דחיולה ליהרג קחי וכל היולה ליהרג לאחר גמר דין כדמשמע בכל הנהו דמדכר לעיל במתני בשמעתין וכן משמע בפ' כל הגט וגיטין דף כח:) דמדבר ביולא לידון ויולא ליהרג והיינו טעמא דרישא דאין ממתינין משום עינוי הדין מו(כלל) כדמשמע פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לה.) דליכא עינוי הדין אלא לאחר גמר דין מדקאמר היכי ליעביד לדייניה במעלי שבתה ולגמר דיניה בשבתה וליקטליה בחד בשבתה נמלה אתה מענה את דינו וכו' ליגמר דיניה בחד בשבתה קה מנשו לטעמייהו ולעינוי לא חיישיכן:

ממתינין לה עד שתלד יו האשה שישבה על המשבר ממתינין לה עד שתלד האשה שנהרגה נהנין כשערה יבהמה שנהרגה אסורה בהנאה: גמ' פשימא גופה היא איצטריך ס"ד אמינא הואיל וכתיב יכאשר ישית עליו בעל האשה ממונא דבעל הוא ולא ליפסדיה מיניה קמ"ל ייואימא ה"נ אמר רבי אבהו אמר רבי יוחגן אמר קרא יומתו גם שניהם לרבות את הוולד והאי מיבעי ליה ייער שיהו שניהן שוין דברי רבי יאשיה ייבי קאמרת מגם: ישבה על המשבר וכו': מ"ם כיון דעקר גופא אחרינא הוא: אמר רב יהודה אמר שמואל האשה יהיוצאה ליהרג מכין אותה כנגד בית הריון כדי שימות הוולד תחילה כדי שלא תבא לידי ניוול למימרא דהיא קדמה ומתה ברישא והא קיימא לן דוולד מיית ברישא יידתגן יתיגוק בן יומו נוחל ומנחיל יי ואמר רב ששת נוחל בנכסי האם להנחיל לאחין מן האב דווקא בן יום אחד אבל עובר לא דהוא מיית ברישא ואין הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחין מן האב יו הני מילי לגבי מיתה איידי דוולד זומרא חיותיה עיילא מיפה דמלאך המות ומחתך יו להו לסימנין אבל נהרגה היא מתה ברישא והא הוה

נחמן אמר שמואל יהאשה שישבה על המשבר ומתה בשבת מביאין סכין יוּ ומקרעים את כריסה ומוציאין את הוולד פשימא מאי עביד

עובדא ופרכים עד תלת פרכוסי יו יי מידי דהוי אזנב הלמאה דמפרכסת א"ר

דחין בנים: אלא נוחל בנכסי אמו. אם מתה בו ביום ואפי הוא מת בו ביום נוחל נכסי אתו ומנחילן מכחו לאחיו מאביו שאינן בני אתו דאי לאו הוא הוו ירתי לה קרוביה ולם אמרי נפל הוא ואינו בן נחלה: אבל עובר. אם מתה מעוברת לא ירתי לה קרובי העובר דהוא מת ברישא ידו: ומשני ה"מ. דהוא מיית ברישא לגבי מיתה כשהיא מתח מיתת עצמה: ופרכינן יגבי מיתה מי מיית הוא ברישא פיו והא הוה עובדא ופרכים לאחר מיתת אמו: אנב הלעאה. אם חותכין אותה מפרכסת החחיכה ואע"פ שאין בה חיות: ומקרטין אם כריסה. דוימנין דמיקרי דהיא מייתא ברישא: מחתך

על קטנה מאורסה כדאמר בכתובות לרים נערה ולא קטנה ובעי ן מיניה רי יעקב בר אבא מרב (נפנסדכן מיו) לריים מסקלות מפעיט לית כלום אאו הבעיל בסקלה אבל תנק חייב או רילמא לגפרי מפעיט ליה ועלה קא מיחי עו שיהוי שניהם שיון [במיתה אחת] אבל בעל קטנה מאורסה שאם היהה יהינם מקליה לא צרונונו מחבק. זן ומגעיל הוחנים הנואל ממאן מאבוה ומנחיל מצוק לאחי דאבה א בעי כעיתה לירת אי בעי מאבוה לירתו ואמר רב: 10 הני מילי לגבי מיתה ראיירי רוולר. גליון והא דאמרי בבהמה המקשה השוחט את הבהמה ומצא בה כן ט' חי דכיון דנשחטה האם אפשר שלא מת אבל קשה מהא דאמרי' בשלהי פ"ב דחולין דף לח ע"ב דמתה אמו והדר בת בת בנו של הינות למודה הוא משמש לא מנה אך קשרומה הוא מידה בשלו כי הוא דיך לי הינות במשמע בר בתמות את אבל מהרגה ילידותיה הא אמריי כיר ועני בפי יונצא דופן בתוסי דף מד ובפי מי שמת דף קמב הראיש ויל: עו) ומחתך לזה לטימנין ברישא היא מתה ברישא. זהוא מיות ברישא הדא: ו) פרכוסי אמה מד בר רב אשי מירד: יל) סכין וקורעין את תירבת מקתעין נמתק: עון חוליא ונקבר בה החופר ואפייה: עו) ילפינן הסייד ומהייד בית החיון בית הרחם הסייד ומה"ר לידי: יו) ברישא וכשמתה היא לא נפלו הנכסים לר דהוי כמי שהוא בקבר ואין יורש את אמו לאחר שמת הוא קרדם להנחיל לאחיו מן האב מכיוזו אלמא מדעובר אינו מנחיל מכלל דהוא מיית ברישא: עון ברישא וליכא למפרך מהא דאמרי (לעיל) (לקמן כסמרך) דעובר מת (בהדיה) (בתר) אמו דטעמא מאי דכל זמן שהעובר במעי אמו זן העובר ע"י האם כראמר" במס" נדה רף ל" ע"ב דיסחום הפתוח ופתוח הסתום ומיד כשהמלאך המוח מטיף לתרך פה האם הולכת הטיפה בתוך העובר ואיידי דווטרי חיותא מת ברישא אבל יושבת על המשבר כבר נעקר העובר במעיה ופתוח הפתוח וסתום הסתום ואינו זן מאותה שעה על ידי האס ולא מת ע"י האם דהטיפה אינה מזקת שהרי כבר נסתם אותו הפתח כך שמעתי. כך מצאחי ברש"י כת"י: פון וכן הגיה ר"ת תיבת העתיק ל"ש: יון אלא הוא פירש. גליון משום דלא פי' בהדיא לאו ככתובה בשטר

א) נראה דלייל מת וקברו והילכתא דיתבי ס"א כגון דיתכי וכי וכיונתו דס"א לא גרסי והילכתא וכיים באמת בכ"ב דף קעה. 🕒 נראה דל"ל וכדאמרינו בשמעתיו דאפרי בלא ישבה על המשבר הוי ס"ד דממתינו משום דממולא דבעל הוא אי לאו וכיי. 🏿 גו נראה דלי"ל ואפייה

"אלחורת עמידת ב"ד. שאין אתה יכול להחזירו לב"ד ולעמוד בדין בדרוב" בור ברה"ר. לרבה פריך דאמר לעיל מלוה הכחובה על מה שחבל שאין מענין את דינו: מכלל דת"ק סבר כו'. בתמיה: והרגו. השור הרג את החופר: פעור. בעל השור: חייבין לשלם. אלמא מלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא וקשיא למאן דאוקי

> פלוגתייהו דרבי יוםי ות"ה דמתני׳ באם הזיק [1:] דא"כ קשיא סתמא אסתמא. ואיכא דמותיב הך תיובתא לר"ש בן אלעור אבל פליאה בעיני היאך יכול להקשות הא ר"ש תנא הוא ופליג: בשעמד בדין. קודם שמת וחייבוהו לשלם לפיכך גובה מן היורשין דכיון דדינו חרוך לשלם ה"ל כמלוה בשטר: והא מני חגא מה וקברו. השור בבור כגון שהפיל עמו מולים יכן ומפ"ה חייבין יורשין: וסילכסא. הא דקתני יורשין חייבין כגון דייתבי דייני אפומא דבירא וחייבוהו מיד לשלם: מזין עליו. זורקין בשבילו דם מטאמו ואשמו ולא הויא כחטאת שמתו בעליה כל זמן שלא נהרג: מטא. בשוגג באומה שעה שיצה ליהרג כגון שרחה חלב וכסבור שומן הוא ואכלו: אין נוקקין לו. שיפרים קרבן ליקרב: מפני שחין מענין את דינו. שימתינו מלהורגו עד שישחטו הזכח ויזרק הדם שעינוי הדין הוא: רישא נמי. דקתני כשחטא קודם לכן מזין עליו הרי ממתינים לו עד שישחט ויזרק: כותבי' אין ממסינין לה עד שמלד. אלא הורגין ולדה עמה דחד גופה הוה: ישבה על המשבר. קודם שנגמר דינה: ממסינין לה עד שמלד. דכיון דעקר ונע ממקומו גופה החרינה הוה: נהנין בשערה. ובגמים מפרש טעמה: הסורה בהנהה. כדקי"ל (פסחים דף כב:) ובעל השור נקים כחדם שחומר לחבירו יצח פלוני נקי מנכסיו ואין לו בהן הנאה של כלום: בב" לרבות את סולד. קס"ד משניהם יליף מדה"ל למיכתב ומתו ואנא ידענא דאין ומתו פחות משנים (6): שניהם מיותר לדרשה: שניהן שוין. הנואף והנואפת יהו בני עונשין אבל אם היתה היא קטנה והוא גדול או הוא קטן דלאו בר עונשין והיא גדולה וכת עונשין אין הגדול נהרג: ומשני אנו מגם ילפיק: יגו לידי ניוול. שאם יהא חיות בולד ילא לאחר מיתת אמו וניוול הוא: נוחל. אם נפלה לו ירושה בו ביום ובו ביום מת מנחילה לקרוביו מאביו: ואמר רב ששה. האי נוחל ומנחיל ליכא לאוקומי

תורה אור השלם ו. וכי ינצו אַנְשִׁים ונְגפוּ אָשָה הָרָה וְיִצְאוּ יִלְדִיהְ ולא יהיַה אָסוֹן ענוש יענש באשר ישית עלִיו בעל האשה ונתן בפללים: 2. כי ימצא איש שכב עם אשה בעלת בעל ומתו גם שניהם האיש השכב עם האשה והאשה ובערת הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה לרבות וכוי פחות משנים ופריך שניהם כל"ל והד"ח: גליון הש"ם בתי ותולכתא חייתור. חוונ זה כב"ת ד' ט ע"ב והלכתה בכפות: מתב" אין ממתינין. ע' סומה דה כו ע"ח מוס' ד"ה מעוברת: מוסף רש"י

כשעמד בדין. דמעשה כ״ד כמלוה כשטר דמי ורשב״ם ב״ב קעה). כשעשאו טריפה. שעשלו השור טריפה ועמד בדין קודס שילתה נשמחו (שם). מת וקברו. השור דמפו וקכרו נתוך קרקעית סכור (שם). אפומא דבירא. לפני מיתו (שם). גוחל בנכסי האם. אם מתה אמו ניום שנולד, הרי הוא יורשה וכשמת הוא באין אחיו מאביו ויורשין הימנו נכסי אמו, דאי לאו איהי הוו שקלי ליה קרובי האם, דבן נוחל את אתו אבל האם אינה נוחלת את בנה, וכל שכן קרובי האם שאין נוחלין אוחו, דכחיב (במדבר א) למשפחותם לבית אבותם, משפחת האם אינה קרויה משפחה (נדה מד.). אזוב הלטאה דמפרכסת. חומד אומה לגמרי והיא מפרכסת, חיתוך הזנג מפרכס

רבינו גרשום

שאין מענין את דינו אלא בעלי חיים: אמר רב יוסף לתפור ברשות הרבים: אלא שאם מת. גם השוד יורשי בעל הבוד חייבין לשלם

ית היו הויים, שכנה של שכנה בשוריתא לאו ככתוכה כשטר דמיא: (אמר ר' אילא. לעולם לאו ככתוכה בשטר דמיא אלא המשם הכי חייבין ורשין בשעמה בעל הבור ברין ונתחייב קודם שמת: הילכתא. יורשין חייבין): והא הרגו קתני חייבין דלא הזה ליה שורת למיקם בדין: שעשא. שור לבעל הבור מספה וקס ברין החדר מה: הוא תא תני בר נאר קבר. שקברו שור בנפילתו לבעל הבור שהפיל עליו אדמה ומתו שניהם באותה אדמה ונקברו דאו אפשר לו לעמוד ברין. לעולם לאו ככתובה כשטר והכא אמאי יורשין חייבין כגון דייתבי דייני אפומא דבירא דחייבוהו קודם שתצא נשמתו לאלתו: מזין עליו. על המוכה: משטר והמא אמאי ורישין חייבין כגון דייתבי דייני אמומא דבריא דחייבוהו קודס שוצא נשמנו לאחרו: מזין עליה.
על המוכה: מדם התאחה שאם מטא קודם לכן והפריש קברו אוחייב נגמר רינו מדן עליו מדם חמאות וקדום שרהו. שירצא ליהרג אין נזקקין לו שיתכפר על אותרו חטא: [חטא באותה שעה שירצא
ליהרג אין נזקקין לו לעכבו עד שיפריש חטאהו. שאין מענין דינו עד שישוט ריורק: וכח זבח. חטאתו: האשה. מעוברה
הירצאה ליהרג אין ממתנין לה עד שחלד לאם ממירון אותר עם כולדה דיער בכומה זהא: ממתוא דבעל הא. התולדות!
עד שיהו שערהן שוירין, (אבל אם אחד מהן שונגן או שאם הייתה דיא (ילדה) (קטנה) והוא בדול אינו נהרג: ההוא מישתיהם) (הכון לפקא. כי קא מרבינן לוולד כגפ: (ביון דעקר. לצאת): שלא תבוא לידי ניוול. שאם היה דעובר חי לאחר מיתת אמו היה מפרכס ריוצא והיתה שופעת דם מאותו מקום ותתניול בפני הכל הילכך מכין אותה בבטן כנגד הוולד: (תינוק בן יום אחד. שמתה אמו כשילדתו והתינוק מת למחר: נוחל ומנחיל. נוחל בנכסי האם להנחיל לאחיו מן האב. שאם הוא מאם אחת ואחיו כאם אחרת וירש הוא מאמו נכסים מנחיל לאחין מן האב ראחין מן האב יורשין זה את זה: אבל עובר לא. כלומר שמתה אמו ולא נולד אין אחין נוחלין נחלת אמו דהוא מיית ברישא בבטן אמו קרום אמו ואין הבן יורש את אמו כקבר מאחר שמת קודם אמו להנחיל לאחין מן האב אלמא דעובר מיית ברישא דאי איהי מחה ברישא לירתה

בנכסי אביו דא"נ לא אמיליד איהו

הוו ירתי קרוביו נכסי אביו היכא

The Gemara says that for this same baby in utero, we are mechalel Shabbos to save it. How could it be that we consider it valuable enough to save on Shabbos, yet disposable enough to just toss away?

Ramban (Niddah 54b) deals with this question. First, he concurs with the Ran's ruling that a fetus is not regarded as a human life. He then asks, if so, why be mechalel Shabbos to save it? Ramban answers that we apply the principle of הבח שבתות כדי שיקיים שבתות -we allow a one-time desecration of Shabbos in order to allow for more Shabbos observance later. We really have no strict halachic rationale to save the fetus, but we do so anyway in order to enable it to keep countless Shabbatot down the line.

Both the Ran and Ramban would say about ליכא מידעם דלישראל שרי ולבני נח אסור that it is not a universal principle and only applies in specific cases per specific tana'im.

INTERIM SUMMARY

- The Gemara says that if a pregnant woman is sentenced to death, we also kill the fetus, because it is part of her body
- The Ran implies that a fetus is not Halachically considered a person
- However, we violate Shabbos to save the bab,y which implies the opposite
- Ramban answers that the only reason we violate Shabbos is because it will enable the fetus to keep many more Shabbatot in the future

A BATTLE OF GIANTS

The issue of whether abortion constitutes biblical murder became a dispute between two of the most prominent poskim of the later 20th-century.

Rav Eliezer Waldenberg, in Tzitz Eliezer (13:102), ruled like the Ran and Rambam that abortion is not biblically prohibited. He therefore allowed aborting a fetus that has been determined to suffer from the Tay-Sachs disease. He ruled that this would be permissible through the seventh month of pregnancy, after which point the fetus might already be ready for birth, such that abortion would constitute murder.

Rav Moshe Feinstein (Igrot Moshe C.M. 2:69) came out strongly against the opinion of Rav Waldenberg. He contended that the generally accepted view is that killing a fetus constitutes outright murder and is thus forbidden on the level of Torah law. As such, he maintained, it is permissible only when the fetus poses a direct, life-threatening risk to the mother, but not under other circumstances, even when the baby will suffer from a serious disease.

WHERE DO WE START?

Amongst those who say abortion is biblically forbidden, there is an additional question of how far back into the pregnancy this applies.

There is a rule in Parshat Emor (12:13) that the daughters of Kohanim may not eat Teruma if they have a child with a Yisrael. The Gemara discusses when after pregnancy the child prohibits her from eating:

Yevamot 69b

She may eat [trumah] for 40 days [after relations] Because if she isn't pregnant, she isn't pregnant. And if she is, for the first 40 days [the fetus] is merely water

אוכלת עד ארבעים דאי לא מיעברא הא לא מיעברא ואי מיעברא עד ארבעים מיא בעלמא היא

SEE THIS ORIGINAL PAGE OF TALMUD ON THE NEXT PAGE

שיברה לא מאכל. כדילפינן לעיל (דף סו:) עובר פוסל דכתיבי) א) וחום ספייאן לקמן צו:

יאכלו ילוד מאכיל שאין ילוד אין

מאכילים: גדול משל אב. שהבועל

לא יכול להאכילה מפני שלא בא

עליה לשם קידושין ולאו קנינו הוא

ובנו מאכילה: העבד פוסל משום

ביאה. אם בא על כהנת פסלה

מן התרומה כדאמרינן בגמרא לעיל

(דף סק:): ואין פוסל משום זרע. אם

יש לה זרע לבת כהן מישראל כשר

שהוא עבד ומת בעלה ישראל ונשאר

זה לא אמרינן הרי זרע יש לה

מישראל ולא תשוב לתרומת אביה

דעבד ודחי לחו זרע הוח. ומפרש

ואזיל היכי משכחת לה שיהא בן

ישראל כשר עבד: ונכבש על השפחה.

נדחק ונדבק עליה לשון מכבש פריש״א

בלע"ז ולשון גנאי הוא: הרי זה

שכד. שולד שפחה כמוה דכתיב

האשה וילדיה (שמות כא): היתה אם

אביו. בת כהן לישראל תאכל

בתרומה אם מת אביו והוא קיים

אע"ג דולד ולד בעלמא פסיל כדאמרן

(לקמן דף ע.) זרע זרעה מנין כו'

האי לא פסיל דהא לאו בתר אבוה

אזיל ולאו זרעו הוא. בת ישראל לכהן

ומת בנה מכהן ובנו בן בנה קיים והוא עבד לא תאכל בתרומה דלאו

זרע הוא: כ"ג פעמים שהוא פוסל.

את בת כהן מן התרומה משום זרעה

מישראל: מאכיל את אמו. (נ) לאחר

מיתת אביו: ופוסל את אם אמו.

אפילו לאחר מיתת אמו דאי לאו הוא

הוה הדרה אם אמו לתרומה דבי

נשה להחר מיתת בתה כדחמר ביש

מותרות (לקמן ד' פו.) מת בנה מישראל

תחכל בתרומה: ווחת. החשה חומרת

לא כבני כ"ג כלומר לא ירבו כמותו:

במ' נשופיהן פטורות. חלמה חין

קנין לשוטה: כיון. דאי פשיטא

לן דעיברה אמרינן לה לא תאכל

אמאי קתני מתניתין ישראל הבא על

בת כהן באונס ופיתוי תאכל ליחוש

שמח עיברה: מי לח חכן. בפ' ד' אחין גבי נשים שהוחלפו בשעת

כניסתן לחופה מפרישין אותן מבעליהן

ג' חדשים שמא מעוברות הן והולדות

ממזרין ובעינן הבחנה בין ולד כשר

לולד פסול אלמא לחדא ביאה חיישיק:

ליוחסין חששו. מעלה עשו ליוחסין

לחוש לביחה חחת ולספק: הרי זה

גיטיך. כהן לבת ישראל: אסורה

לאכול בתרומה מיד. דכל שעתה

כנעוריה פרט למעוברת: נחקד העובר במעיה תאכל. מיד וה"ה

נמי אם ילדתו ומת: שיברה לא תאכל. שהעובר אינו מאכיל את

מב א מייי פיים מהלי

תרומות הי"ד: בגל ב מיי פייו שם הלי טו טוייד סיי שלא: מד ג מיי שם חלי יג יד: בה ד מיי שם כלי טו: בור ה מיי׳ פ"ו מהלכות יבום הלי ח סמג עשין נא נב טוש"ע אה"ע קר

לארין רכח טר"ד סי שלא: מה ז ח ט מיי שם פ"ח סל"ג פור"ד שם:

קעב קעי' טו: מז ר מיי' פ"ט מהלי מרומות הלי א סמג חיקורי ביחה היייז

ונשאת לעבר. תימה דלא קתני ונכנשה עם העבד כדקתני ונכבש עם השפחה דנישואין לא שייכי בה:

בזנות הא חששו. כדפי' בקונטרס דאשה מזנה מתהפכת כדי שלא תחעבר ושוטה נמי אע"פ שנשאת לו מתהפכת ואין אמו ישראלית עד שינא לאויר העולם כדכתיב (ויקרא כג) ויליד ביתו

רוצה להתעבר ממנו לפי שיראה שלא תוכל לסובלו כדאמריט בפרק חרש (לקמן דף קיב: ושם) דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת: רב אמר הולד ממור בו'. בפ' עשרה יוחסין וקדושין דף עה.) מפרש פלוגתייהו בג' גווני: אמר דיה אכיי דעודם אימא דך אע"ג דלא דיימא מעלמא אמר רב הולד ממור. ולהאי לישנא הא דקאמר בפ"ק דכתובות (דף יג:) ההוא ארום וארוסתו דאתו לקמיה דרב יוסף היא אמרה מיניה והוא אמר (ד) אין מינאי אמר רב יוסף

למאי ניחוש לה חדא דהא קא מודה ועוד האמר רב יהודה כו' לאביי דאית ליה הכא דלרב הולד ממזר אע"ג דלה דיימה מעלמה לה סגי התם בטעמא קמא בלא ועוד: איבא דאמרי בכא עליה כ"ע

לא פליגי כו'. פירום היכא דלא דיימא מעלמא מודה אביי דאין הולד ממור אלא הכי איתמר כו' ופליגי אביי ורבא בדייתה מיניה ודייתה מעלמה:

"עיברה לא תאכל בתרומה נחתך העובר במעיה תאכל (6) היה כהן שבא על בת ישראל לא תאכל בתרומה עיברה לא תאכל ילדה תאכל נמצא כחו של בן גדול משל אב יהעבד פוסל משום ביאה ואינו פוסל משום זרע כיצד בת ישראל לכהן בת כהן לישראל וילדה הימנו בן והלך הבן ונכבש על השפחה וילדה הימנו בן הרי זה עבד היתה אם אביו בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה בת כהן לישראל תאכל בתרומה יממזר פוסל ומאכיל כיצד בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל וילדה הימנו בת והלכה הבת ונישאת לעבד או לעובד כוכבים וילדה הימנו כן הרי זה ממזר היתה אם אמו בת ישראל לכהן תאכל בתרומה בת כהן לישראל לא תאכל בתרומה יכהן גדול פעמים שהוא פוסל כיצד בת כהן לישראל וילדה הימנו בת והלכה הכת וניסת לכהן וילדה הימנו בן ה"ז ראוי להיות כהן גדול עומד ומשמש על גבי המזבח מאכיל את אמו ופוסל אם אמו זאת אומרת לא כבני כ"ג שהוא פוסלני מן התרומה: גב" תנינא

להא דת"ר מהשומה וקמן שנשאו נשים ומתו נשותיהן פמורות מן החליצה ומן הייבום: כיצד (o) היה ישראל שבא על בת כהן תאכל בתרומה עיברה לא תאכל: כיון דעיברה לא תאכל ליחוש שמא עיברה מי לא תגן יימפרישין אותן ג' חדשים שמא מעוברות הן אמר רבה בר רב הונא ליוחסין חששו לתרומה לא חששו ולתרומה לא חששו והתניא שיהרי זה גימיך שעה אחת קודם למיתתי אסורה לאכול בתרומה מיד אלא אמר רבה בר רב הונא בנישואין חששו בזנות לא חששו ובנישואין מי חששו והתניא יבת כהן שנישאת לישראל ומת מובלת ואוכלת בתרומה לערב אמר רב חסדא ימובלת ואוכלת עד ארבעים דאי לא מיעברא הא לא מיעברא ואי מיעברא עד ארבעים מיא בעלמא היא אמר ליה אביי אי הכי אימא סיפא הוכר עוברה במעיה תהא מקולקלת למפרע מאי "מקולקלת עד ארבעים איתמר הבא על ארוסתו בבית חמיו רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי אמר רבא מסתברא מילתיה דרב דדיימא מעלמא אבל לא דיימא מעלמא בתרא דידיה שדינן ליה אמר רבא מנא אמינא לה דקתני ילדה תאכל היכי דמי אילימא דדיימא מעלמא ילדה אמאי תאכל אלא לאו מיניה דיימא ולא דיימא מעלמא ומה התם דלהאי איסורא ולהאי איסורא בתרא דידיה שדינן ליה הכא דלהאי איסורא ולהאי היתירא לא כל שכן א"ל אביי לעולם אימא לך כל היכא דדיימא מיניה אע"ג דלא דיימא מעלמא אמר רב הולד ממזר מ"מ דאמרינן מדאפקרא נפשה לגבי ארום אפקרא נפשה לעלמא ומתני' שהיו שניהם חבושים בבית האסורין איכא דאמרי יובבא עליה כ"ע לא פליגי דכתריה דידיה שדיגן ליה והכי איתמר מארוסה שעיברה רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי אמר רבא ימסתברא מילתיה דרב דלא דיימא מיניה ודיימא מעלמא אבל

אמרינן השתא מיית אלמא אסרי לה מספק: **אלא אמר רבה**. לא שימא לתרומה לא חששו דודאי חיישינן לספיקא אלא סריך לפירכא דלעיל הכי: **בנישואין.** כגון שנחחלפו בכניסתן לחופה חששו לשמא נתעברו דהא לא הפכו: אבל בונוס לא חששו. כדקיימא לןשי אשה מזנה מחהפכח כדי שלא חתעבר הלכך ליכא ספק: ומס. בעלה בו ביום: **טובלה**. משום ביאה דכתיב ואשה אשר ישכב איש אותה שכבת זרע וגו' (ויקרא טוו): ילירת הולד ארבעים יום: **מהא מקולקלם למפרע.** לשלם מרומה שאכלה קרן וחומש דאשמכח דורה הויא ואכלה מרומה בשוגג ואי כדקאמרת מאי מקולקלם הא ודאי כל מי לאו זרה הויא: שד מ'. אם אכלה לאחר מי מהא מקולקלם למפרע עד יום ארבעים. ומדמחרץ רב חסדא אוכלם עד ארבעים שמע מינה מת בעלה דקתני בברייתא הוי דמת בו ביום שנשאה דאי שהה אצלה זמן מרובה לאלחר אסורה דלמא מעוברת היא דהרי כבר ארבעים יום: **הולד ממור.** אע"פ ששניהם מודים שבא עליה חיישינן הואיל ופרוצה היא אחר נמי בא עליה ואיעברה מיניה: שחוקי. ספק ממור דהא מספקא לן אי מארוס הוא וכשר אי מאיניש אחרינא הוא הלכך ממור ספק הוא: מספברא מילסיה דרב. דמשוי ליה ממור ודאי: **דדיימא מעלמא.** שחשודה מאחרים דליכא לאכשורי כשאר בני דומה שהם כשרים דהתם כיון דישואה היא רוב בעילות הלך אחר הבעל אבל הכא לאו אורחיה למיבעל כולי האי בלא חופה: **דקסני במסני' ילדה**. אנוסה ומפוסה בס ישראל מכהן חאכל בסרומה משום בנה דמחזקינן ליה בכהן: היכי דמי אי דדיימא. נמי מעלמא אמאי חאכל אלא לאו דדיימא מיניה לחודיה וקשדינן ליה אבתריה ואע"ג דלדידיה אסירא ככולי עלמא דגזרו על יחוד של פטויה וכל שכן ארוסה דלגבי ארוס היחר ולעלמא באיסורא ודאי היכא דדיימא מיניה לחודיה אמרינן בחריה שדינן ליה לולד: בבא שליה כולי עלמא לא פליגי. היכא דמודה שבא עליה: הולד ממור. ודאי דבתר רובא דעלמא שדיון ליה ומאיניש אחרינא הוי:

כג: גיטין כח. נדרים ג:. ד) וע' תוס' סוטה כז. ד"ה עה., ו) ע" מוס' שסן. סו.ן, ש) ולעיל לה.ן,

הגהות הכ"ח (מ) גפ' נחתך העיבו במעיה מאכל הרי כהן: (ב) שם ותן הייבוס כילד הרי ישכאל שנא: (ג) רש"י ד"ה מחכיל חם חמו אפין ד"ה ממר וכו' מחר חינמי כצ"ל וסיכת אין נמחק:

> לעזי רש"י פריש"א. מכבש.

מוסף רש"י מפרישין אותן ג' חדשים. שלא לחזור לנעליהן, שמא מעוברוח הבחנה בין זרע כשר לזרע פסול שלא יתלו העוברים בבעליהן ודעים לגוו. הרי זה גיטך שער אחת קודם למיתתי. יכל שמל ימות פתלוכ או בעיר אחרת ותיוקר אשתו לחלילה ונותן לה גם כשהוא בריא ואומר לה גם וה יהא לגרשיך שעה אחר אסורה לאכול בתרומה מיד. בת ישכאל הנשואה לכהן שאיכלת בשבילו. אסורה מיד, דכל שעתל חישינן עכשיו ימים גינוי כח: לשמח זי היה השעה שהודם למיתתו והרי היל מגורשת ממנו (סוכה בג.) ארוסה שעיברה. יחי ידוע אם מארום אם מאיב ממל (קדושין עהם**, הולד** ממדד. ודאי. דאמרינו מרובא דעלמא היא והכי פסולין אללה ושם). הולד שתוקי, שמא מארוכ

וכשר, שמא מאחר ופסוו

הכי

The Gemara employs a very strong language to diminish the status of a fetus during the first 40 days, referring to it as "merely water". The Beis Shlomo (C.M 132) derives from here that even if one says abortion is forbidden, it would be permitted during the first 40 days when the fetus is מיא בעלמא.

QUESTIONS TO CONSIDER

What would be the defining factor about 40 days that would alter the Halacha?

Rav Moshe Feinstein argued and said that even then abortion would be forbidden. He bases this off the din that we are mechalel Shabbos to save the life of the fetus even before 40 days. (He obviously didn't agree with the read in the Ramban that the two are unrelated.)

CONCLUSION

Although there is no death penalty for abortion, some poskim maintain that it is murder and only allowed if the fetus threatens the mother's life. Others maintain that it is merely forbidden rabbinically because it resembles killing and can be allowed under extraneous circumstances, such as incurable and debilitating illnesses. Given the contentious nature of the disagreement and large ramifications of the decision, a competent posek should be asked for all questions.

DISCLAIMER:

The views and opinions presented in this sourcesheet should not be taken as halachah l'maaseh. Before applying these halachos to real-life situations, one must consult with a competent halachic authority.